

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 194/10
22.12.2010. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Невенке Важић, Анђелке Станковић, Љубице Кнежевић-Томашев и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Олгицом Козлов, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Д.С., због кривичног дела недозвољено држање оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз. 587/10 од 29.11.2010.године, подигнутом против правноснажне пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 2625/10 од 8.4.2010.године, у седници већа одржаној у смислу члана 422. став 3. Законика о кривичном поступку, дана 22.12.2010. године, донео је

П Р Е С У Д У

УВАЖАВА СЕ захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Србије Ктз. 587/10 од 29.11.2010.године као основан И УТВРЂУЈЕ да је правноснажном пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 2625/10 од 8.4.2010.године у корист окривљеног Д.С. повређен закон – одредба члана 369. тачка 1. Законика о кривичном поступку у вези одредбе члана 348. став 1. Кривичног законика.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Краљеву К. .../08 од 1.6.2009.године окривљени Д.С. оглашен је кривим због извршеног кривичног дела недозвољено држање оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ за које му је изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од три месеца, која се неће извршити уколико окривљени у року од једне године, по правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 2625/10 од 8.4.2010. године поводом жалбе окривљеног Д.С., а по службеној дужности, преиначена је пресуда Општинског суда у Краљеву К. .../08 од 1.6.2009.године, тако што је Апелациони суд, на основу члана 355. тачка 1. Законика о кривичном поступку и члана 154. Законика о изменама и допунама Кривичног законика, ослободио од оптужбе окривљеног Д.С. да је учинио кривично дело недозвољено држање оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика.

Републички јавни тужилац подигао је захтев за заштиту законитости, против правноснажне пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 2625/10 од 8.4.2010. године, због повреде кривичног закона из члана 369. тачка 1. Законика о кривичном поступку у вези одредбе члана 348. Кривичног законика, са образложењем да је том пресудом погрешним тумачењем предмета кривичног дела из члана 348. став 1. КЗ, другостепени суд извео погрешан закључак да радња ношења ватреног оружја за чију набавку и држање је окривљени Д.С. имао дозволу надлежног органа више не представља кривично дело, већ евентуално представља прекршај, те га је применом члана 355. тачка 1. ЗКП-а, ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело недозвољено држање оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика. Предлог јавног тужиоца је да Врховни касациони суд уважи подигнути захтев и утврди да је наведеном пресудом Апелационог суда у Крагујевцу повређен кривични закон у корист окривљеног Д.С.

Врховни касациони суд је одржао седницу већа, у смислу члана 422. став 3. Законика о кривичном поступку, у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца, на којој је размотрио списе предмета, са захтевом за заштиту законитости, те је нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По оцени Врховног касационог суда, предмет оцене законитости у конкретном случају је питање да ли је повређен кривични закон правним схватањем другостепеног суда из напред наведене правноснажне пресуде „да је само радња кривичног дела ношење оног оружја које се неовлашћено израђује, продаје, набавља, врши размена или држи, а како је окривљени за набављање и држање предметног пиштоља имао одобрење надлежног органа, то ношење предметног пиштоља више не представља радњу кривичног дела из члана 348. КЗ, већ евентуално прекршај“.

За оцену законитости другостепене пресуде и изнетог става треба најпре поћи од општег појма кривичног дела како је одређен у члану 14. став 1. Кривичног законика, из чије садржине произлазе четири елемента, а чији је редослед законом утврђен и без којих нема кривичног дела: 1) радња кривичног дела која је суштина кривичног дела, као реална делатност човека која је под одређеним условима кажњива; 2) предвиђеност дела у закону као кривично дело где се, кроз посебна законска обележја која одређују поједина кривична дела и која их разликују од других, долази до бића кривичног дела, где је радња дела обавезни објективни елемент кривичног дела, док је објекат радње, односно предмет кривичног дела, факултативни објективни елемент кривичног дела; 3) противправност и 4) кривица.

Према законском опису (бићу кривичног дела) кривичног дела недозвољено држање оружја и експлозивних материја из члана 348. Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 85 од 6.10.2005. године), који је важио у време извршења кривичног дела у конкретном случају, радња основног облика тог дела из става 1. је била алтернативно постављена као: неовлашћена израда, продаја, набављање, ношење, размена или држање ватреног оружја, муниције и експлозивних материја за које је прописана казна затвора од три месеца до три године. Предмет кривичног дела је ватрено оружје, муниција и експлозивне материје, уопште, за које се, под одређеним условима, грађанима може дозволити да га набаве, држе и слично, уз одговарајућу дозволу надлежног органа. Ставом 2. истог члана прописан је тежи облик предметног кривичног дела према предмету радње кривичног дела – ватреном оружју, муницији и експлозивним материјама, али чија набавка, држање и слично грађанима није дозвољено, а за које је прописана казна затвора од шест месеци до пет година.

Изменама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 72 од 3.9.2009.године), које су ступиле на снагу 11.9.2009. године, које је другостепени суд применио у смислу члана 5. став 2. КЗ, као блажи закон по окривљеног, промењен је сам назив кривичног дела, па је члан 348. КЗ означен као недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја. Радња предметног кривичног дела из става 1. је измењена утолико што је изостављена једна од алтернативних радњи, а то је неовлашћено ношење оружја, док је у погледу објекта радње, односно предмета кривичног дела, став 1. допуњен тако што су поред ватреног оружја, додати и делови тог ватреног оружја, а остали су муниција и експлозивне материје, при чему је остала неизмењена прописана казна затвора од три месеца до три године, а додата новчана казна. Став 2. члана 348. КЗ остао је неизмењен у погледу радњи и предмета кривичног дела, а у делу запрећене казне је, поред исте казне затвора од шест месеци до пет година, предвиђена и новчана казна.

Из предњег произлази, када је реч о радњи извршења дела из става 1. члана 348. КЗ, осим што је изузета радња ношења оружја, као једна од алтернативних радњи извршења кривичног дела, да је у преосталом делу остала неизмењена радња извршења дела, а имајући у виду да се ради о кривичном делу са бланкетном диспозицијом, и даље је то свако поступање које је противно одређеним одредбама Закона о оружју и муницији РС који прописује услове и начин за набавку, држање и продају ватреног оружја и муниције, у смислу члана 7. и члана 5. став 1. и 2. ЗООМ. Самим тим, следи закључак да ни предмети кривичног дела, у својој суштини, законским изменама нису промењени.

У складу са наведеним, Врховни касациони суд налази да предмет кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ није одређен радњом тог кривичног дела, у смислу да је то само оружје које је неовлашћено набављено, израђено, продато или држано, већ је предмет тог кривичног дела ватрено оружје, његови делови, муниција и експлозивне материје, уопште.

Изменама члана 348. КЗ у ставу 4., као посебан облик кривичног дела предвиђено је неовлашћено ношење предмета дела из става 1. и 2. тог члана. Реч је о облику наведеног кривичног дела такође са бланкетном диспозицијом па овде, ради разумевања радње кривичног дела, треба указати на

члан 5. став 3. ЗООМ РС који предвиђа да је забрањено ношење оружја за личну безбедност (пиштољ који је предмет кривичног дела у конкретном случају је оружје за личну безбедност у смислу члана 3. став 1. ЗООМ), без дозволе за ношење, а чланом 11а. и 11б. истог закона прописани су услови и поступак за добијање дозволе за ношење оружја за личну безбедност, док је забрана ношења оружја које грађанима уопште није дозвољено предвиђена у члану 5. став 1. и 2. ЗООМ. Поступањем супротно наведеним законским одредбама ЗООМ-а, то јест, ношењем оружја, муниције и експлозивних материја без законом прописане дозволе надлежног органа, остварују се законска обележја напред наведеног кривичног дела из става 4, при чему се указује да је противправност овде, као и код основног дела из става 1. наведеног члана, прописана као елемент бића кривичног дела, па умишљај мора да садржи и свест о томе да се оружје неовлашћено носи.

Предвиђеност у закону овог облика кривичног дела, као посебног, са запређеном казном од 2 до 12 година, учињено је управо због веће друштвене опасности коју представља ношење оружја, у односу на опасност коју има држање оружја.

С обзиром на наведено, Врховни касациони суд налази да је другостепени суд у свом закључивању пошао од погрешног правног става везано за предмет дела из става 1. када је нашао да је то само оно оружје које је неовлашћено израђено, држано или продато. Наиме, код чињенице да је радња дела из става 4. предвиђена као - ко неовлашћено носи предмет дела из става 1. и 2., јасно произлази да се ради о ношењу ватреног оружја, муниције или експлозивних материја, уопште, без потребне дозволе за ношење, тако да је погрешан став другостепеног суда да ношење оружја за које лице поседује дозволу за држање није кривично дело, већ, евентуално, прекршај па је, самим тим, погрешно, на основу члана 5. став 2. КЗ, применио измењени члан 348. КЗ, као блажи, јер за ову радњу он то није. У вези с наведеним се указује да су одредбама члана 35. и 36. ЗООМ предвиђени и санкционисани могући прекршаји у вези са ношењем оружја, али се они не односе на ватрено оружје које је предмет поступка, већ на хладно оружје, ловачко, спортско, трофејно итд.,(члан 35. став 1. тачка 1, 4. и 5. ЗООМ), односно кад лице носи оружје и муницију ван објекта, подручја или правца кретања транспорта који обезбеђује (члан 36. став 1. тачка 7. ЗООМ), док је као прекршај предвиђено и преношење оружја али у строго одређеним случајевима, без потребне пријаве надлежном органу, што није овде случај, пошто је првостепени суд утврдио да је окривљени носио, а не преносио оружје.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд налази да је другостепени Апелациони суд у Крагујевцу у својој пресуди дао погрешну оцену предмета кривичног дела из става 4. у вези става 1. и 2. члана 348. КЗ и при томе занемарио радњу извршења тог дела - неовлашћено ношење оружја, што је све довело до повреде кривичног закона у корист окривљеног јер је другостепени суд погрешно закључио да ношење оружја за личну безбедност за које лице поседује дозволу за држање оружја, али без прописане дозволе за ношење тог оружја није више предвиђено као кривично дело.

Дакле, за постојање кривичног дела неовлашћено ношење оружја, муниције или експлозивних материја из члана 348. став 4. КЗ потребно је да лице неовлашћено носи оружје, дакле без дозволе за ношење предвиђене Законом о оружју и муницији па околност да лице поседује дозволу за набављање или држање тог оружја, које је неовлашћено носило, не искључује постојање кривичног дела из става 4. члана 348. КЗ, већ та околност, евентуално, може бити од значаја само за одлуку о казни.

Супротним тумачењем наведене законске одредбе Апелациони суд у Крагујевцу је повредио одредбу члана 369. тачка 1. ЗКП доношењем пресуде којом је окривљеног ослободио од оптужбе, јер је нашао да радња која се њему ставља на терет више није кривично дело и тиме повредио закон, због чега је Врховни касациони суд уважио захтев Републичког јавног тужиоца, не дирајући у правноснажну пресуду другостепеног суда, с обзиром на то да је повреда закона учињена у корист окривљеног, а све у смислу члана 425. став 2. ЗКП.

На основу члана 30. став 1. Закона о уређењу судова, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

Записничар,

Председник већа

Олгица Козлов,с.р.

судија,

